

به نام خدای مهربون

مؤلفین:

مقصود رزم آرای شرق، حبیبه شباہنگ، میترا منافی،

رقیہ مقصودی، مژگان هاشمی، سحر قطاری، زهرا عبدل زاده، احمد لطف اله پور

گردوی دانش

ناشر: انتشارات گردوی دانش

مدیر مسئول: سیدرضا چایچی ضرابی

عنوان کتاب: مسئولیت پذیری

مؤلفین: هیئت مؤلفین

مدیر هنری: نیما قدمی

صفحه آرا: فروغ خادمی

حروفچینی: الهه پیاب

طرح روی جلد: ناهید بابازاده

تصویر سازی متن: شقایق پورگیو، ناهید بابازاده

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: چاپ البرز

وبت چاپ: اول-۱۳۹۶

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۷۰۰۰ تومان

عنوان و نام پدید آورنده: مسئولیت پذیری / مؤلفین

مقصود رزم آرای شرق... [و دیگران]

مشخصات نشر: کرج: گردوی دانش، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری: ۲۸ ص: جدول: ۲۲×۲۹ س م.

شابک: ۷-۲۰۲-۴۰۱-۶۰۰-۹۷۸

فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: مؤلفین مقصود رزم آرای، حبیبه شباهنگ، میترا منافعی،

رقیه مقصودی، مژگان هاشمی، سحر تظاهری، زهرا زاده، احمد لطف اله پور.

موضوع: مسئولیت در کودکان

موضوع: child responsibility

شناسه افزوده: رزم آرای، حرق، ۱۳۵۳-

رده بندی کنگره: ۳۹۰ (م) / BJ۱۴۵

رده بندی یوبی: ۱۷

کتابشناسی ملی

نشانی: کرج- سه راه رجایی شهر، ضلع شمالی پل، ساختمان ققنوس

تلفکس: ۰۲۶-۳۴۴۵۶۸۱۰ ، ۰۲۱-۸۸۹۴۷۴۳۹

صدای مشتری: ۰۲۶-۳۴۴۹۶۶۲۹

سندوق پستی: ۳۱۴۵۷۱۳۴۵۴

پایگاه اینترنتی: www.gdbook.ir

پست الکترونیکی: info@gdbook.ir

کلیه حقوق این کتاب برای انتشارات گردوی دانش محفوظ است.
هیچ شخص حقیقی یا حقوقی حق چاپ و نشر تمام یا بخشی از این اثر را به صورت اعم از
فتوکپی چاپ کتاب و جزوه و حتی برداشت به صورت دست نویس ندارد و متغلفین به موجب
بند ۵ از ماده ۲ قانون حمایت از ناشرین تحت پیگرد قرار می گیرند.

شماره صفحه

موضوع

۶

مهمانی من

۸

الان وقت چیه؟

۱۰

کار من چیه؟

۱۲

خرس تبار

۱۴

می خوام برم توله

۱۶

بچه‌ی بازیگوش

۱۸

کلاس تمیز

۲۰

گل من

۲۲

طبیعت پاک

۲۴

خیابان

مقدمه

مسئولیت‌پذیری در کودکان

امروزه علم روان‌شناسی کودک، اهمیت زیادی به مسئولیت‌پذیری در کودکان می‌دهد. یک کودک مسئول، براساس شناخت، هیجان و قضاوتش بر، تصمیم‌گیری استفاده می‌کند و در عین حال بر اثر رفتارش روی دیگران توجه می‌کند. ضمن این که او به نیازهای خود، در تن تداخل با حقوق دیگران اهمیت می‌دهد.

مسئولیت‌پذیری در کودکان، امری است که بیست و هیچ کودکی مسئول به دنیا نمی‌آید. بلکه این امری است که کودک از ابتدا و خیلی زود در کنار والدین باید یاد بگیرد. والدین کودک سه ساله‌ای که سعی می‌کند با هدایت مادر اسباب‌بازی‌هایش را جمع کند.

مسئولیت‌پذیری در کودکان و اهمیت آن

مسئولیت‌پذیری یکی از نشانه‌های رشد و اعصاب و نفس است، که به شخص کمک می‌کند تا تصمیم‌های مناسب‌تری اتخاذ کند. مسئولیت‌پذیری یک عنصر برجسته در موفقیت انسان است.

کسانی که از جنس مسئولیت‌پذیری برخوردار هستند به موفقیت‌های روزافزون و پاداش‌های ناشی از آن دست خواهند یافت که این امر خود به افزایش اشتیاق در ارتباطات و یادگیری منجر خواهد شد.

زمان مناسب برای مسئولیت دادن به کودکان

یکی از موضوعات مهمی که در حوزه تربیت فرزند مطرح می‌شود این است که والدین می‌توانند مسئولیت انجام کاری را به عهده فرزند قرار داده و توقع انجام آن را داشت. هنگامی که کودک قدرت ذهنی و توان بدنی کافی برای انجام کاری را دارد، می‌توان از او خواست وظیفه‌ای را به عهده بگیرد. نمی‌توان سن مشخصی را برای همه‌ی کودکان در نظر گرفت، البته خود والدین به خوبی متوجه این زمان خواهند شد.

برای آموزش مسئولیت‌پذیری هیچ‌گاه زود نیست. کودکان در دو، سه و چهار سالگی عاشق کمک کردن هستند، والدین می‌بایست از این ویژگی کودکان استفاده کرده و برخی کارهای روزمره را به آن‌ها واگذار کنند. این مسئله در دوره‌ای که والدین بیش از حد به برآوردن نیازهای کودک می‌پردازند و انجام کار توسط آن‌ها را تا جای ممکن به تعویق می‌اندازند، بسیار ضروری است، زیرا اگر کودک طی سال‌های رشد و تکامل خود هرگز در نیابد که در چهارچوب خانواده وظایف و مسئولیت‌هایی برعهده دارد، بدیهی است که در دوران بزرگسالی از زیر بار وظایف و مسئولیت‌های خود شانه خالی کند.

در این زمینه، مرحله رشدی کودک و کارهایی که می‌تواند انجام دهد را باید مدّ نظر قرار داد. مثلاً کودک ۲ ساله قادر است لباس‌های کثیف را در سبد رختشویی بریزد. کودک ۳ ساله قادر است جوراب‌های شسته شده را با کمک رنگ و شکل‌شان جفت کند. در سن ۴ سالگی در مرتب کردن رختخواب خود کمک کند. در چیدن میز یا سفره غذا همکاری نماید.

مسئولیت و استقلال در کودکان

از نخستین سال دبستان به بعد در برخورد های والدین باید این پیام وجود داشته باشد که انجام تکالیف مدرسه صرفاً و به طور محض در قلمرو مسئولیت کودک و دبیر اوست. والدین نیایستی در مورد این تکالیف، کودک را آزار بدهند و دائماً سرزنش کنند. آنان نباید تکالیف کودک را مورد نظارت و رسیدگی قرار دهند مگر زمانی که خود کودک تقاضا کند.

وقتی پدر یا مادر مسئولیت انجام تکالیف مدرسه را به عهده می‌گیرد، کودک مخالفتی از خودش نشان نمی‌دهد و اجازه این کار را به او می‌دهد و پس از آن، یک پدر و مادر نخواهند توانست خودشان را از این مخصصه نجات دهند. تکالیف خانه ممکن است ابزاری در دست کودک شود که به آن برای تنبیه والدین و نیز بهره‌برداری و باج‌گیری از آن‌ها استفاده کند.

اگر والدین نسبت به مسائل جزئی، به‌ویژه به تکالیف کودک توجه و علاقه‌ی کمتری از خود نشان دهند در عوض پیام‌های مشخص و تغییر ناپذیری همچون «انجام تکالیف درس مسئولیتش با توست» به کودک ارسال کنند آن وقت است که بسیاری از تیره روزی‌ها از بین خواهد رفت و خوشی بیشتری به زندگی خانوادگی راه پیدا خواهد کرد.

چگونه در کودکان مهارت‌های مسئولیت‌پذیری را پرورش دهیم؟

کارهای منزل از نظر والدین کارهایی کوچک و تکراری هستند که همیشه در خانه انجام می‌شوند. اما در نظر بسیاری از کودکان این کارها بسیار مشکل و ناخوشایندند و معمولاً با بحث و جدل‌های زیاد همراه است برای واگذاری کارهای منزل به کودکان نکات زیر را در نظر بگیرید:

- هرگز کودکان را دست کم نگیرید.

- وظایفی را واگذار کنید که مناسب سن کودکان باشد.

- به خاطر داشته باشید کلید کار «سادگی» است.

- دقیقاً مشخص کنید که ممکن است کارهای او را اصلاح نکنید.

- به جای جملات منفی از جملات مثبت استفاده کنید.

- عواقب اشتباه یا سهل‌انگاری را بپذیرد.

- در هر شرایطی خون‌سردی خود را حفظ کنید.

- تأکید کنید در قبال انجام کارهایش پاداشی دریافت نمی‌کند.

- با همسر تان هماهنگ باشید.

- فراموش نکنید که خودتان الگوی خوبی برای آن‌ها باشید.

